TẠP CHÍ NGHIÊN CỨU
PHẬT HỌC
CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA TRUNG ƯƠNG GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM
ISSN: 2734-9195

Chuồn chuồn bay thấp bay cao

ISSN: 2734-9195 08:05 24/05/2026

Có lẽ rồi đây, những đứa trẻ lớn lên sẽ chẳng còn nhiều lần đuổi theo chuồn chuồn như chúng tôi ngày trước. Nhưng đâu đó giữa làng, trong những buổi chiều miên man nắng, chuồn chuồn vẫn bay.

“Chuồn chuồn bay thấp thì mưa, bay cao thì nắng, bay vừa thì râm”.

Câu ca dao ấy không biết tự khi nào len lỏi vào ký ức tôi, tựa mùi khói, tiếng cuốc gọi hè, như màu nâu rám nắng của bùn đất sau vụ gặt. Câu ca dao ấy chẳng ai chỉ dạy, mà đám trẻ con cứ thế nghêu ngao mỗi khi vui chơi.

Ngày còn nhỏ, tôi mê nhất là những buổi trưa hè được ra đồng bắt chuồn chuồn. Dưới ánh nắng lấp lóa, cánh chuồn chuồn óng lên như những mảnh thủy tinh đập cánh. Có khi cả đàn sà xuống mặt nước, có khi lại bay vút lên, chao nghiêng giữa khoảng trời trong vắt.

Tôi không biết vì sao khi ấy mình lại tin tuyệt đối vào cánh chuồn chuồn. Hễ thấy bay thấp thì chắc mẩm rằng chiều sẽ mưa, hễ thấy cánh chuồn bay cao thì trong lòng yên tâm phơi thóc. Mỗi lần chúng bay là là sát mặt đất, tôi liền chạy về, bụng thầm rộn ràng khi chực nghĩ đến cảnh tượng được tắm mưa cùng đám bạn.

Không ít lần tôi đứng giữa cánh đồng, thò tay ra, chỉ mong chuồn đậu, để ngắm nhìn đôi cánh khẽ rung trên cọng cỏ may gầy guộc, rồi bất chợt tư lự bay đi, như chối từ một lần va chạm quá đỗi vụng về.

Có những mùa, không biết chuồn chuồn từ đâu kéo về rồng rắn, nhiều đến mức tưởng chừng như cả không gian, ngó đâu cũng mang dáng hình những đôi cánh. Chúng bay qua rặng tre, lượn quanh cây khế, đậu lên sào phơi áo, rồi biến mất trên vòm trời rực nắng những trưa oi nồng. Tôi vẫn còn nhớ như in cái cảm giác đi chân trần trên từng thớ đất nứt nẻ, như gót chân mẹ những ngày lập đông. Vừa gọi vừa vẫy khe khẽ một nhành cỏ may, mong gọi về một cánh chuồn kim bé xíu, thân mảnh như sợi tóc, bay nhẹ đến mức tưởng như chỉ cần thở khẽ cũng khiến gió hoà tan.

Cánh chuồn không còn nhiều như xưa, nhưng vẫn đủ để làm dịu lại một ngày nhiều gió. Giờ trở lại quê, mỗi lần đi qua những thửa ruộng, tôi vẫn ngẩng đầu tìm cánh chuồn chuồn như một thói quen khó bỏ. Chỉ vài cánh chuồn lững lờ bay ngang tầm mắt những chiều gió hanh hao, cũng đủ gợi nhắc tôi nhớ đến một điều gì đó xa xôi mơ hồ. Đủ để khơi lên trong tôi ký ức về khoảng thời gian nghèo khó cơ cực. Khơi dậy một thời tuổi thơ tin vào trời đất bằng đôi mắt trong veo nhưng chất chứa nhiều mộng mơ, hoài bão.

Có lẽ chính người ở quê mới là người hiểu rõ những dấu hiệu dù là rất nhỏ của thiên nhiên hơn ai hết. Chẳng cần thiết bị đo đạc thiên văn, chẳng cần nghe bản tin thời tiết qua chiếc đài radio cũ kĩ. Đôi khi chỉ cần nhìn cánh chuồn chuồn chao liệng trước mắt, cũng đủ biết ông trời sắp trở mình. Người ở quê dường như không nói điều ấy bằng lời, mà ghi nhớ bằng cảm giác. Một thứ cảm giác có

được từ những năm tháng “bán mặt cho đất bán lưng cho trời”, có được từ những được mất sau bao mùa nắng mưa phó mặc cho mẹ thiên nhiên như một điều dịu dàng may rủi.

Tôi không còn mong những ngày hanh hao nắng, cũng không mong có mưa dầm mát mẻ quanh năm. Tôi chỉ mong những ngày nhìn cánh chuồn bay la đà, vừa phải. Không quá cao để lòng người khô khát, cũng không quá thấp để phải vội vàng chang thóc trước thời khắc cơn mưa đổ ào. Chỉ mong một chiều nắng nấp sau những vòm mây, có tiếng gió lùa qua khóm chuối, có tiếng cuốc lẻ bầy kêu hoang, có đôi cánh chuồn chuồn bay chậm trên mặt nước, như thể trời đất cũng đang quay chậm hơn, để con người có một khoảng không sâu lắng.

Có lẽ rồi đây, những đứa trẻ lớn lên sẽ chẳng còn nhiều lần đuổi theo chuồn chuồn như chúng tôi ngày trước. Nhưng đâu đó giữa làng, trong những buổi chiều miên man nắng, chuồn chuồn vẫn bay. Vẫn lặng lẽ giữ lấy một phần mộc mạc của đồng quê, của những điều không ai hay nhắc đến nhưng vẫn làm lòng người khắc khoải. Và nếu có một điều ước cho riêng mình ngay lúc này, tôi ước cho những người quê tôi, những người sống một đời ngay lành, chất phác, ít khi ngẩng đầu đòi hỏi, có được những ngày dài sống dưới đôi cánh chuồn chuồn trong “trạng thái” bay vừa. Bởi chỉ có khi ấy đất trời mới thật thà râm mát, lòng người mới thật sự nhẹ bẫng và an yên!

Tác giả: **Song Ninh - Phạm Văn Ninh**
Địa chỉ: 32 Nghi Tân, Phường Đông Mai, Quảng Ninh